

**Προγραμματικές δηλώσεις στη Βουλή του Υπουργού
Διοικητικής Μεταρρύθμισης Αντώνη Μανιτάκη**

07/07/2012

«Κυρίες και κύριοι Βουλευτές,

1. Επιτρέψτε μου να εκφράσω στην αρχή τη συγκίνησή μου, διότι με το πέρας της πανεπιστημιακής μου σταδιοδρομίας, ως δάσκαλος του Συνταγματικού Δικαίου, έχω το σπάνιο προνόμιο να εμφανίζομαι ενώπιον των αντιπροσώπων του ελληνικού λαού και να ζητώ την εμπιστοσύνη τους. Έχω πλήρη συνείδηση της ιστορικής και πολιτικής ευθύνης που αναλαμβάνω και των υποχρεώσεων που επωμίζομαι. Με απόλυτο σεβασμό στη μακραίωνη κοινοβουλευτική μας παράδοση και στη συνταγματική μας ιστορία θα πολιτευτώ τηρώντας τους κανόνες του ήπιου διαλόγου και της υπεύθυνης και τακτικής λογοδοσίας ενώπιον σας. Θα στηριχθώ, εφόσον λάβω την εμπιστοσύνη σας, στη δημιουργική συνεργασία σας και στις θετικές προτάσεις όλων σας.

Θα ήθελα ακόμη να τονίσω, ως μέλος του Υπουργικού Συμβουλίου, ότι συμμερίζομαι τη συλλογική πολιτική ευθύνη της Κυβέρνησης και εννοείται ότι θα ενεργώ

ακολουθώντας τις κατευθύνσεις και το συντονισμό του κυβερνητικού έργου από τον Πρωθυπουργό, ο οποίος με τίμησε αναθέτοντάς μου τα καθήκοντα του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Ανταποκρίθηκα στην πρόσκληση να συμμετάσχω ως Υπουργός στην παρούσα Κυβέρνηση και να αναλάβω βαριές ευθύνες και ένα εξαιρετικά δύσκολο έργο, επειδή διαπίστωσα ότι ο σχηματισμός κυβέρνησης τρικομματικής συνεργασίας, δεν αποτελούσε απλώς ένα ελπιδοφόρο εγχείρημα για τη χώρα ενόψει των εξαιρετικά κρίσιμων περιστάσεων που διέρχεται η ίδια, αλλά και μια πρόκληση καθοριστικής σημασίας για τη σταθερότητα και το μέλλον του Κοινοβουλευτικού πολιτεύματός μας. Το σχεδόν πρωτόγνωρο αυτό σχήμα διακυβέρνησης δοκιμάζει σήμερα την αντοχή και αποτελεσματικότητά του επιφέροντας, πιστεύω, αθεράπευτη ρωγμή στον δικομματισμό και στην αλαζονική λογική των μονοκομματικών κυβερνήσεων, που είχαν πολλές και αρνητικές συνέπειες στο πολιτικό και κομματικό σύστημα.

Ο τόπος έχει ανάγκη σήμερα, όσο ποτέ, από εθνική συνεννόηση και ήρεμο και υπεύθυνο πολιτικό διάλογο. Συμμετέχω συνειδητά και ενεργά στην ευόδωση αυτού του

στόχου και θα κάνω ό,τι μπορώ για να ανταποκριθώ στην εμπιστοσύνη που έδειξε στο πρόσωπό μου ο Πρόεδρος της Δημοκρατικής Αριστεράς Φώτης Κουβέλης μαζί με τα μέλη της κοινοβουλευτικής ομάδας.

2. Έρχομαι τώρα στο πρόγραμμα του Υπουργείου μου. Ως Υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης δεν έχω στο μυαλό μου τίποτε άλλο πέρα από την αναδιάρθρωση του Κράτους και της Διοίκησης.

- Μεταρρύθμιση άμεσα, εδώ και τώρα, από σήμερα αξιοποιώντας, εφαρμόζοντας, συνεχίζοντας ή προωθώντας ό,τι θετικό έχει ξεκινήσει και είναι εφαρμόσιμο.

- Μεταρρύθμιση χωρίς νέους, πολύπλοκους, φλύαρους, αντιφατικούς και ανεφάρμοστους νόμους.

Έχουμε πνιγεί από την πολυνομία και την γιγαντονομία. Καιρός να κοιτάξουμε και την εφαρμογή τους. Ειδικές και νομοθετικές παρεμβάσεις για διόρθωση λαθών, άρση αντινομιών ή αδικιών ή εμποδίων δεν αποκλείονται. Μέχρι τώρα η διοικητική μεταρρύθμιση άρχιζε και τελείωνε με το σχεδιασμό και την ψήφιση ενός νόμου. Η μέθοδος αυτή, όσο δύσκολο και αν είναι, πρέπει να αλλάξει.

Για μας, πρώτα σχεδιάζεται και δοκιμάζεται οργανωτικά η μεταρρύθμιση και μετά έρχεται η κανονιστική ρύθμισή της.

Άλλωστε, στο πλαίσιο του τρόπου αναδιάρθρωσης της διεύθυνσης και του συντονισμού του κυβερνητικού έργου από τον Πρωθυπουργό και των υπουργείων μεταξύ τους σχεδιάζεται η συγκρότηση μιας νέας μόνιμης υπηρεσίας συντονισμού του κυβερνητικού έργου που θα εξασφαλίζει τη συνοχή των ενεργειών και τη συστηματική παρακολούθηση της υλοποίησης των αποφάσεων της Κυβέρνησης. Παράλληλα θα συγκροτηθεί άμεσα γραφείο προγραμματισμού του νομοθετικού έργου. Η νομοθέτηση, - και μάλιστα η καλή νομοθέτηση- προγραμματίζεται από την Κυβέρνηση σε ετήσια βάση.

Και έρχομαι τώρα στη διαδικασία της κεντρικής Μεταρρύθμισης:

- Αυτή καταλαμβάνει, τόσο τη διάρθρωση και οργάνωση των Υπουργείων, όσο και των δημόσιων οργανισμών.
- Προχωρά με βάση τη διμερή συμφωνία, που έχει υπογραφεί τον περασμένο Ιανουάριο από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης, από τον

επικεφαλής της Ομάδας δράσης για την Ελλάδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και από τον Υπουργό Προϋπολογισμού και Μεταρρύθμισης της Γαλλίας, σχεδιάστηκε από ομάδες εργασίας που εργάζονται εντατικά στο Υπουργείο μας ένας οδικός χάρτης ως προς την μέθοδο, τον τρόπο και τα στάδια αναδιάρθρωσης των Υπουργείων.

- Στόχος του δύσκολου αυτού εγχειρήματος είναι η αξιοποίηση της τεχνογνωσίας και η αναζήτηση των προσφορότερων λύσεων και πρακτικών για τη διασφάλιση των παρεχόμενων από τη δημόσια διοίκηση υπηρεσιών, προς όφελος των πολιτών αλλά και η βελτίωση της αποτελεσματικότητάς και αποδοτικότητάς τους και, κυρίως, η πάταξη της διαφθοράς.

Η μεταρρυθμιστική διαδικασία πραγματοποιείται σε δύο φάσεις: Πρώτα, αξιολογούνται οι διοικητικές μονάδες ή υπηρεσίες, οι δομές και μετά το προσωπικό.

Αποβλέπουμε στην επίσπευση των διαδικασιών αξιολόγησης των οργανικών μονάδων της κεντρικής διοίκησης και των εποπτευόμενων οργανισμών των υπουργείων, ώστε να εκτιμηθούν και αξιολογηθούν οι

ανάγκες, η αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα του παραγόμενου έργου.

Η αξιολόγηση των διοικητικών μονάδων του Υπουργείου μου έχει ήδη περατωθεί. Απομένει η τελική αποτίμηση. Τα πρώτα αποτελέσματα δείχνουν πως με τη αναδιάρθρωση των διοικητικών υπηρεσιών μπορούμε να επιτύχουμε σημαντικές εξοικονομήσεις στο λειτουργικό κόστος, χωρίς να μειώσουμε ούτε το απαραίτητο προσωπικό, ούτε τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

Σχεδιάζουμε τις αμέσως επόμενες μέρες να συγκροτήσουμε τις προβλεπόμενες επιτροπές αξιολόγησης των υπηρεσιών των υπόλοιπων υπουργείων. Το έργο της αξιολόγησης των δομών υπολογίζουμε να ολοκληρωθεί πριν από τη λήξη της προβλεπόμενης προθεσμίας στο τέλος του έτους.

Η ολοκλήρωση του έργου της αξιολόγησης των δομών θα οδηγήσει με ασφαλή κριτήρια στη συνολική αναδιάρθρωση των κεντρικών και αποκεντρωμένων υπηρεσιών των υπουργείων και των εποπτευομένων τους οργανισμών με τη διαμόρφωση νέων οργανογραμμάτων. Γνώμονας των παρεμβάσεων

αυτών είναι η ενίσχυση του επιτελικού χαρακτήρα της δημόσιας διοίκησης και η ενδυνάμωση της βασικής της αποστολής, που είναι η συμβολή στον στρατηγικό προγραμματισμό των πολιτικών της χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό, ο στόχος είναι, ήδη στο τέλος του 2012, να έχουμε κάνει ένα αποφασιστικό βήμα. Το δημόσιο να είναι συνεκτικότερο, αποτελεσματικότερο και αποδοτικότερο, να παρέχει, δηλαδή, καλύτερες υπηρεσίες με μικρότερο κόστος.

Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής θα είμαστε σε θέση να εκτιμήσουμε τεκμηριωμένα πόσες θέσεις προσωπικού πλεονάζουν, ποιές και πόσες υπηρεσίες θα συγχωνευτούν ή είναι περιττές και πρέπει να καταργηθούν.

- Μετά το πέρας της αξιολόγησης των υπηρεσιών θα αρχίσει αμέσως η αξιολόγηση του προσωπικού; υπολογίσουμε στις αρχές του 2013. Η αξιολόγηση βασίζεται σε αντικειμενικά, αξιοκρατικά και διαφανή κριτήρια, ώστε να ενισχυθεί η αποδοτικότητα του παραγόμενου έργου κάθε υπηρεσίας και κάθε υπαλλήλου ατομικά.

Αυτά είναι τα βήματα της μεταρρύθμισης που επιβάλλει η διοικητική λογική και το δημόσιο συμφέρον. Κάθε άλλη συζήτηση σήμερα για μείωση ή απόλυση και μάλιστα 150. 000 χιλιάδων ή 15. 000 υπαλλήλων ή και για εφεδρεία είναι αυθαίρετη και αβάσιμη. Δεν εντάσσεται ως εκ τούτου στο προγραμματισμό μας, ούτε είναι στις προθέσεις του Υπουργείου. Άλλωστε, η Κυβέρνηση δεσμεύεται, όπως είπε και ο Πρωθυπουργός, από την προγραμματική συμφωνία των κομμάτων.

Σε κάθε περίπτωση η ισχύουσα νομοθεσία προβλέπει μέτρα και μεθόδους καλλίτερης αξιοποίησης του προσωπικού ανάλογα με τις ανάγκες των δημοσίων υπηρεσιών και τα προσόντα τους. Προβλέπονται νομοθετικά αρκετές μορφές κινητικότητας των δημοσίων υπαλλήλων, με μετάταξη, με απόσπαση ή άλλως πώς.

Η διαδικασία εξάλλου των προαγωγών, όπως την προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία, είναι ανάγκη να συνεχιστεί λαμβάνοντας βέβαια υπόψη τις ανάγκες της υπηρεσίας, και πάντα στο πλαίσιο των δημοσιονομικών δυνατοτήτων της χώρας.

Το ίδιο ισχύει και για την ολοκλήρωση των άλλων υποχρεώσεων μας όπως η αναγνώριση της προϋπηρεσίας των δημοσίων υπαλλήλων που είχαν εργαστεί στον ιδιωτικό τομέα. Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών θα επανεκτιμάται ως προς την αποτελεσματικότητά τους.

3. Όσον αφορά, τώρα, ειδικότερες άμεσες παρεμβάσεις, το Υπουργείο ετοιμάζεται για τις ακόλουθες:

- Εντός του τριμήνου, και αφού μελετήσουμε προσεκτικά τα όσα έχουν γίνει μέχρι τώρα σχετικά με τη συγχώνευση ή κατάργηση δημόσιων οργανισμών που εποπτεύονται από το κράτος, θα λάβουμε τελικές αποφάσεις για το πώς θα γίνει η κατάργηση ή η συγχώνευση και ποιοί και πόσοι οργανισμοί καταργούνται.
- Στο ίδιο διάστημα του τριμήνου, από κοινού με τον Υφυπουργό κ. Βολουδάκη, σχεδιάζουμε τις εξής παρεμβάσεις για τη διευκόλυνση του πολίτη και την ελάφρυνση της γραφειοκρατίας.
- Με την αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας θα ενισχύσουμε και εκσυγχρονίσουμε τη λειτουργία των

ΚΕΠ, τα οποία μετεξελίσσονται σε Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης «μια στάσης» για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

- Επιδίωξη μας είναι, ακόμη, να προχωρήσουμε άμεσα στο συνολικό επανασχεδιασμό και την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών, με στόχο τη μείωση του διοικητικού βάρους των υπαλλήλων και της γραφειοκρατικής ενασχόλησής τους. Θα καταγραφούν και θα καταργηθούν οι νομοθετικές διατάξεις που προσθέτουν περιττά διοικητικά βάρη.
- Απόλυτη προτεραιότητα μας είναι η καθιέρωση της υποχρεωτικής διακίνησης των εγγράφων με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.
- Η κατάργηση της υποχρεωτικής υποβολής επικυρωμένων αντιγράφων, καθώς και των απαιτούμενων δικαιολογητικών με την καθιέρωση της αυτεπάγγελτης ηλεκτρονικής αναζήτησής τους από τις υπηρεσίες, εντάσσεται στους άμεσους στόχους. Αυτό θα περιορίσει τη γραφειοκρατία στις σχέσεις του πολίτη με τις υπηρεσίες.
- Τέλος, με την ολοκλήρωση της εθνικής ηλεκτρονικής πύλης μέσω της οποίας οι πολίτες και οι επιχειρήσεις

θα υποβάλλουν αιτήματα και θα αναζητούν προσωπικά έγγραφα.

Πρέπει να το συνειδητοποιήσουμε όλοι. Η προσπάθεια μας αξίζει όταν έχει διάρκεια και συνέχεια. Δεν είναι μια φευγαλέα υπόθεση. Το πραγματικό ζητούμενο είναι η διαμόρφωση μιας νέας σχέσης κράτους και πολίτη και η διάπλαση μιας νέας διοικητικής κουλτούρας. Η διοικητική μεταρρύθμιση που δεν παράγει νέα διοικητική συνείδηση στους διοικουμένους και στη διοίκηση δεν έχει μέλλον.

4. Άφησα εσκεμμένα, στο τέλος, για να δώσω την πρέπουσα έμφαση στον έμπυχο υλικό της Διοικητικής Μεταρρύθμισης: τους δημόσιους υπάλληλους. Δημόσιος λειτουργός σε όλα τα χρόνια της σταδιοδρομίας μου έχω ζήσει, ως υπηρέτης και εγώ της Πολιτείας μας, το δημόσιο λειτούργημα και βέβαια τις συνθήκες εργασίας των δημοσίων υπαλλήλων. Γι' αυτό και δεν σκοπεύω να αρκεστώ στην αυτονόητη διαπίστωση: ότι η επιτυχία και αίσια έκβαση του μεταρρυθμιστικού εγχειρήματος εξαρτάται από την συμμετοχή και απόδοση του προσωπικού που στελεχώνει τη Διοίκηση.

Για να γίνει όμως αυτό, θα πρέπει και οι Δημόσιοι υπάλληλοι να ενστερνιστούν, να οικειοποιηθούν το πνεύμα της ανανέωσης, της ανάγκης αλλαγής των διοικητικών πρακτικών και της νοοτροπίας, και να συνειδητοποιήσουν τη καθοριστική συμβολή τους στη λειτουργία μιας αποτελεσματικής, δίκαιης και έντιμης διοίκησης. Η αξιολόγηση των υπηρεσιών και των προσωπικού δεν τους απειλεί, δεν τους απαξιώνει. Αντίθετα, τους αξιοποιεί σύμφωνα με τις ικανότητες και την απόδοσή τους. Η Μεταρρύθμιση αποσκοπεί να ενισχύσει την πρωτοβουλία τους, να απελευθερώσει την φαντασία τους και να κάνει την εργασία τους πιο δημιουργική και ενδιαφέρουσα.

Και βέβαια γνωρίζω, αφού την έχω υποστεί ανάλογα και ο ίδιος, ότι διοικητική αναδιάρθρωση δεν γίνεται σε συνθήκες βίαιης, δραστηκής μείωσης των αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων που τους οδηγεί στην εξαθλίωση και θίγει την αξιοπρέπειά τους. Και φυσικά γνωρίζω ότι δεν είναι δυνατόν να ενστερνιστεί κανείς ένα μεταρρυθμιστικό όραμα, όταν τελεί διαρκώς υπό τη δαμόκλεια σπάθη των αθρόων απολύσεων.

Θα διερωτηθεί ίσως κανείς τι πιστεύει ότι μπορεί να κάνει ο Μανιτάκης, ένας συνταγματολόγος, με το

Υπουργείο που ανέλαβε; Προφανώς θα κάνω ό,τι έκανα όλα τα χρόνια της ζωής μου: θα υπερασπιστώ και στην πράξη τη δημοκρατική συνταγματική νομιμότητα και θα εξακολουθώ να αγωνίζομαι για να αλλάξει η κοινωνία και το κράτος στον τόπο μας και στην Ευρώπη. Μαζί με όλους όσοι αγωνίζονται χρόνια τώρα με συνέπεια, ήθος και σεμνότητα και με αίσθηση κοινωνικής ευθύνης να κάνουν την κοινωνία μας πιο δίκαιη.

Ένα μικρό δείγμα μιας άλλης γραφής θέλω απλώς να δώσω, να υποδείξω ότι υπάρχει και μια άλλη δυνατότητα, ότι διαβλέπω μίαν αχτίδα φωτός να σχηματίζεται μέσα στο ζόφο, ότι μπορούμε να αρχίσουμε να σκεφτόμαστε θετικά μέσα στη απελπισία μας και να σχεδιάζουμε ενωμένοι, με οδηγό ένα σύγχρονο όραμα την ανασυγκρότηση της Πολιτείας μας.

Ναι πιστεύω ότι υπάρχει μια άλλη Ελλάδα, κρυμμένη και απογοητευμένη, απελπισμένη τώρα, ικανή όμως και περήφανη, με τόλμη και φαντασία που αναζητά τον εαυτό της και την αυτοπεποίθησή της, απλώς περιμένει την ώρα της, για να ξαναρχίσει προς τα πάνω να τραβά.»